

Misijná nedeľa 2020

16 Jedenásti učenici odišli do Galiley na vrch, kam im Ježiš rozkázal. 17 Keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali. 18 Ježiš pristúpil k nim a povedal im: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. 19 Chodte teda, učte všetky národy a krstíte ich v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého 20 a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ Matúš 28. kap.

AI Mnohí z vás skôr narodených si určite pamätáte rôzne heslá, ktoré boli za totality takmer všade. Jedným z nich bolo toto: „Učiť sa, učiť sa, učiť sa!“ Nejde ani o to, komu bolo pripisované. Ide však o pravdu, ktorú to heslo vyjadruje.

KE O učení na dnešnú misijnú nedeľu hovorí aj Ježiš slovami: „Chodte teda, učte všetky národy a krstíte ich v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého.“

DI Ježiš prikazuje „učte“. Lenže misijná skutočnosť je taká, že sa najprv treba veľa učiť o národe, v ktorom misionár pôsobí, aby to Ježišovo učenie mohlo zapustiť korene.

PAR Zatiaľ čo evanjelium pripomína jednosmerný proces, v skutočnosti je to vždy proces dvojsmerný. Misionár ide učiť, ale veľa sa musí poďučiť. Poslucháči sa tiež majú čomu učiť, ale môžu mnohému naučiť.

MY Uvediem niekoľko príkladov z PNG. Prvou vecou, ktorú sa musí misionár naučiť je komunikačný prostriedok – teda jazyk. V realite Papuy Novej Guiney je toto veľmi dôležité. Domorodých jazykov je viac ako 800, nepočítajúc dialekty. PNG má teda 3 úradné jazyky: Angličtinu, Tok Pisin a Motu. Anglicky som sa učil v Írsku. Tok Pisin som sa učil už v PNG. Je to umelý jazyk kombinovaný z Melanézštiny, Polynézštiny, Nemčiny a Angličtiny. Pri učení sa jazyka misionár zažíva rôzne skúsenosti. Jeden misionár chcel v kázni povedať, že bol veľmi nahnevaný na kohosi. To sa v Tok Pisin povie: Mi gat bel hat long em. Preložené doslovne: Mal som na neho horúce brucho. Lenže v kázni vynechal slovíčko hat, tak vlastne povedal: Mi gat bel long em, čo v preklade znamená: bol som na neho tehotný. V inom prípade bol domorodec poslaný odviezť z letiska istú Austrálsku rehoľnú sestru, ktorá v PNG len začínala. Keď ju na letisku uvidel, oslovil ju v Tok Pisin: Sista, mi kam long kisim yu. Sestra sa na neho ohúrila v angličtine: You cannot kiss me. V angličtine kiss znamená pobožkať a sestra si myslela, že ju domorodec prišiel na letisko pobožkať. Lenže v Tok Pisin slovom kisim znamená prevziať, vziať. A tak bolo nedorozumenie na svete. Nakoniec sa dohodli.

Ďalšou vecou, ktorú sa misionár musí naučiť je forma privítania hosťa. Keď som sa ubytoval v Alexishafene na Tichomorskom pobreží, tak som poobede išiel na výzvednú prechádzku. Stretal som domorodcov. Udivilo ma, že mnohí z nich mali krvavé ústa a ešte tú krv všade vyplúvali. Myslel som, či nie sú po nejakom ľudozrútskom obede. Tak som sa zastavil v zdravotnom stredisku, kde pracovali misijné sestry a spýtal som sa na

túto skutočnosť. Istá sestra mi povedala, že to domorodci žujú betelové orechy a v kombinácii s horčicou a limetkou to skutočne imituje krv. Sestra ma nezabudla poučiť, že by som sa toho mal vyvarovať, lebo je z toho rakovina hrdla a žalúdka. Viac mi nebolo treba vysvetľovať. Neskôr som začal pôsobiť vo farnosti, a kam som prišiel, všade mi na privítanie ponúkli tie orechy. Mne v hlave zvonila rakovina, a preto som zdvorilo odmietol. To bola veľká chyba. Ponúknuté orechy sa rovnali odmietnutiu ich spôsobu privítania. To ako keby som odmietol chlieb a soľ na Slovensku ako formálne privítanie, alebo pohárik tuhého ako neformálne privítanie.

Domorodci v PNG sú veriaci animisti. Veria v duchov zomrelých predkov. Táto ich viera je neskutočne silná. V ich chápaní duchovia predkov s nimi spolu žijú a majú obrovskú moc. Základom spoločenského spoluzitia je Gutpela sindaun, voľne preložené harmonické vzťahy v rámci pokrvného príbuzenstva. Duchovia predkov majú takú moc, že živých pokrvných príbuzných za dobrý život odmeňujú a žehnajú im, a za zlý život ich trestajú, niekedy dokonca preklínajú. Preto je dôležité duchov predkov si ctiť a obetovať im, aby sa na žijúcich na zemi nehnevali. Najviac sa táto animistická viera prejavuje keď niekto zomrie. Ducha zomrelého človeka je si treba uctiť, obetovať mu nejaké domáce zvieratá, aby sa na nich nehneval. Domorodci neuznávajú prirodzenú smrť. Každá smrť je podľa nich spôsobená hriechmi pokrvných príbuzných. Preto sa hneď po smrti zídu, aby si vzájomne vyznali hriechy a duchovné autority kmeňa alebo klanu určia, koho hriechy spôsobili smrť dotyčného. Ten sa z toho môže vykúpiť obetou domácich zvierat. Čím väčšiu autoritu mal zomrelý za živa, tým väčšiu autoritu má ako duch po smrti. Mnohí mladíci túžia túto autoritu od duchov zomrelých získať. Raz sa mi stalo, že som s jedným domorodým seminaristom išiel okolo pohrebiska. Divil som sa, že pri hroboch boli rozhádzané batérie a drôtky. Zdalo sa mi to neúctivé. Domorodý seminarista mi vysvetlil, že v noci na to miesto prichádzajú mladíci, ktorí túžia prevziať duchovnú moc od zomrelých. Drôtky pichnú do zeme, aby sa sila prechádzala na nich a baterky používajú ako formu zosilňovania.

Pri evanjelizácii je nutné ich vieru v duchov zomrelých brať vážne. Oni sami ako kresťania si najviac vážia birmovku, lebo to je sviatosť, kedy Duch Boží je v ich chápaní zvrchovaným Duchom nad všetkými ostatnými duchmi. Domorodci tiež vnímajú, že biskupi a kňazi majú veľkú duchovnú moc. Na jednej strane je to vítané, ale na druhej strane majú z nás veľký strach. Niekedy misionárov zbožňujú, inokedy preklínajú. Tak to už v PNG beží.

ADE Z týchto pár príkladov je jasné, že než môže misionár ohlasovať evanjelium a učiť, ako to Ježiš prikázal, musí sa veľa, veľa učiť, aby jeho misijná činnosť mala význam. Ovocie neprichádza ľahko. Preto sa modlime za misionárov. Veľmi odporúčam misijný ruženec. Každý desiatok môžeme obetovať za jeden z kontinentov. Samozrejme, že môžeme pomôcť aj inými formami. Tvorivosti sa medze nekladú. Amen.